

ordne Sagen; forøvrigt har jeg selvfølgelig ikke Noget imod, at Ministeren vil søge Lovgivningsmagten, tværtimod, der maa vel i saa Henseende tilveiebringes en vis Forstaaelse; der skal jo rimeligvis en Bevilling til en Kommission, forsaavidt det bliver Enden, at der skal være en Kommission; det er jo for Ræsten ogsaa et Punkt, hvorom Meningerne ere delte, om Examinerne skulle tages ved Skolerne, eller om der skal være Examenkommissioner. Med Hensyn til Realskolerne foreligge Udtalelserne, som ærede Medlemmer ville se, mere i sin Almindelighed, de ere ikke heldig stillede for Liden, de kunne ikke give deres Lærere Pension, og den Understøttelse, de faae, er saa lille, at de maa lønne dem temmelig knapt. Derfor hjemsøges Skolerne af det Uheld, at Lærerne uafslædig flytte, og dette kan aldrig være heldigt for Skolevirksomheden. Det ærede Medlem for Veile Amts. 2den Valgfreds (Verg) udtalte forleden Dag om Esmandskolerne — og deri er jeg enig med ham —, at der her forelæe en Statsopgave; det Samme mener jeg er Tilfældet med Realskolerne. Naar man nemlig veed, at Realskolerne forberede deres Elever til at tage Fagexamina, dels som Landinspektører, dels som Postembedsmænd, som danske Jurister, som Apothekere, som Polyteknikere m. m., saa vil man vel indbrømme, at her foreligger en meget vigtig Opgave, nemlig at give disse unge Mennesker, der skulle gaa ud i saa vigtige Stillinge senere hen i Livet, den første, almindelige Uddannelse. Naar man skal give denne første, almindelige Uddannelse paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade, er det dog nødvendigt, at der ydes Skolerne Tilskud i noget rigeligere Maal, end hidtil er fket — hvilket ogsaa Udvalget giver tilkjende ved sine Udtalelser —, saa at de kunne blive istand til at stille deres Lærere lige med andre Skolers. Man maa nemlig erkjende, at disse Skolers Virksomhed, der forberede til saa vigtige Fagexamina ved at yde den almindelige Dannelse, ikke er mindre vigtig end andre Skolers. Jeg anbefaler derfor denne Udtalelse i sin Almindelighed saavel som Indstillingen i Særdeleshed til Vedtagelse, idet jeg bemærker, at Indstillingen jo dog ikke er rettet paa den enkelte Skole, men paa at faae Thinget til at tilkjendegive, om man ønsker denne Virksomhed støttet i det Hele paa bedste Maade. — Da jeg er ved Realskolerne, maa jeg maasse med det Samme udtale mig om Andragendet under Nr. 63 fra Bestyrelsen for Hobro private Realskole. Det er en speciel Indstilling, der alene vedrører denne Skole, som endnu ingen Understøttelse har faaet, da den er temmelig ny. Andragerne sige, at det er deres Maal ogsaa at støtte den almindelige Skole samtidig med, at man vil støtte Specialskolen, Realskolen, altsaa have Undervisningsvæsenet baade paa det lavere og det noget høiere Trin. Er det Tilfældet,

haaber man — og det er der vel ingen Tvivl om —, at Ministeren, naar han faar Sagen undersøgt, vil foreslaa samme Understøttelse til den Skole som til andre lignende. — Indstillingen Nr. 21 er foranlediget ved et Andragende under Nr. 48 fra Enken efter Professor Gottfred Rump. Hendes Mand døde, saavidt jeg kan huske, for et Aarstid siden. Han var bekendt som en meget dygtig Landstabsmaler og er særdeles vel anbefalet af rette Vedkommende. Han har ikke selv søgt Noget af Staten i det Naab, at han skulde være bleven istand til at sørge for sig selv og sin Familie uden at faae nogen saadan. Han blev imidlertid bortreven af Døden i en meget ung Alder og efterlader sig to smaa Drengene og en Enke. Det er let forklarligt, at hun gjerne vil give disse Børn den Opdragelse, der svarer til deres Stand og Stilling; men da hun under disse Omstændigheder ikke selv ser sig istand dertil, har Udvalget troet at kunne henvise dette Andragende til Ministeren, og jeg anbefaler det da til velvillig Overveelse. — Indstillingen under Nr. 24 vedrører et Andragende fra Frøken Justine Saugmann om Understøttelse til en af hende stiftet og bestyret Husholdningsskole i Orønge paa Lolland. Hun har tidligere søgt en saadan Understøttelse, men har ikke været saa heldig at faae nogen paa Grund af, at man ikke har vidst, hvor denne Skole egentlig hørte hen; men efterat Udvalget nu har gjenmænt Andragendet saavel som de Anbefalinger, der ledsage det, er man ikke i Tvivl om, hvor Skolen hører hen. Det forekommer mig at være en Skole, der fortjener særlig Understøttelse. Denne Frøken Saugmann har nemlig selv samlet sig en lille Kapital, og denne lille Kapital har hun anvendt til at kjøbe en lille Gaard, som hun saa har indrettet til en Skole, hvor Piger blive oplærte i praktisk Husgerning, som kan være dem til Nytte i deres kommende Stilling. De faae, saavidt man kan skjønne — og det er et Skjøn, hvorom man ikke kan have nogen Tvivl — en udmærket Veiledning paa denne Gaard og Skole. Det er uregtelig noget Usædvanligt, at en Kvinde benytter sine Midler, som hun selv har erhvervet, paa en saadan Maade, som her er omtalt. De stedlige Autoriteter have ogsaa paaskjønnet det, idet Maribo Amtsråd har givet hende Understøttelse, ligesom ogsaa det Classenske Fideicommiss har tilsagt hende en Understøttelse i 5 Aar. Fra alle Sider foreligger der en særdeles rosende Omtale af denne Skole. Man har vel Grund til at kalde det en Skole; thi den giver ikke alene praktisk Veiledning, der holdes ogsaa Foredrag, og Eleverne undervises i Regning og Skrivning. Der holdes Foredrag over Literatur og Historie, altsaa de Fag, der sædvanligvis foredrages paa en Højskole. Efter min Mening vil netop dette Andragende særlig kunne fortjene at komme i Betragtning, og man foreslaar derfor Andra-